

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ

Спеціальність: «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

Спеціалізація: «ОРКЕСТРОВІ ДУХОВІ ТА УДАРНІ ІНСТРУМЕНТИ»

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва.

Як правило, абітурієнт повинен мати відповідну довузівську підготовку (закінчити вищий навчальний заклад I-II рівня акредитації відповідного напрямку).

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- технології виконання музичних творів на інструменті або засобами мануальної техніки;
- основних етапів еволюції виконавства на духових та ударних інструментах;
- музичної форми та специфіки виконуваних абітурієнтом під час випробування творів;
- основ теорії музики.

Уміння:

- грамотно і виразно виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою музичні твори;
- орієнтуватися в питаннях історії виконавства на духових та ударних інструментах;
- виявляти специфічні особливості музичної форми виконуваних абітурієнтом під час випробування творів;
- грамотно визначати на слух, будувати та співати від звука інтервали, акорди та гами.

Наявність навичок:

- слухомоторної координації;
- м'язово-рухової лабільності;
- психо-моторної орієнтації;
- темпо-метро-ритмічного контролю;
- штрихової техніки;
- динамічної процесуальності;

- володіння власними емоціями;
- володіння технічними прийомами гри на музичному інструменті;
- читання нот з листа;
- визначення та побудови інтервалів, акордів та гам.

Творчий конкурс складається з двох етапів: «Виконавська майстерність» та «Основи теорії та історії музичного мистецтва».

Перший етап «Виконавська майстерність» передбачає:

- виконання напам'ять на музичному інструменті трьох різних за стилем та формою творів (один з них крупної форми);
- диригування двох різнохарактерних творів середньої складності;
- виконання з листа запропонованого екзаменаційною комісією музичного твору.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

По інструментах

Флейта

1. А. Аляб'єв	Інтродукція
2. Й. С. Бах	Сонати № 2, 3, 4
3. Г. Гендель	Концерт ре-мажор
4. Р. Глієр	Мелодія
5. К. Данькевич	Пісня та танок
6. В. Калінніков	Пісня
7. Б. Лятошинський	Мелодія
8. М. Лисенко	Фантазія на теми українських народних пісень
9. В. А. Моцарт	Анданте
10. Л. Ревуцький	Інтермецо

Гобой

1. Й. Гайдн	Концерт до-мажор
2. І. Платонов	Соната
3. М. Раков	Соната
4. В. Косенко	Мазурка
5. М. Раков	Вокаліз № 1-10
6. П. Чайковський	Романс
7. Г. Телеман	Сонати, п'єси
8. Б. Лятошинський	Мелодія
9. М. Лисенко	Елегія
10. В.Губаренко	Соната

Кларнет

1. К. Вебер	Концерт № 1, 2
2. Є. Габлер	Концерт № 1,2
3. М. Іванов-Радкевич	Соната
4. Н. Луппов	Концерт
5. Й.С. Бах	Граве
6. К. Дебюссі	Рапсодія № 1, 2.
7. Ф. Гідаш	Фантазія

8. М. Гомоляка
9. К. Сен-Санс
10. Ф. Пуленк

Концерт
Соната
Соната

Фагот

1. А. Вівальді
2. Й. С. Бах
3. К. Вебер
4. Р. Глієр
5. І. Коломієць
6. Б. Кремлер
7. В. А. Моцарт
8. Н. Раков
9. К. Стамиц
10. Є. Макаров

Концерт
Концерт
Угорська рапсодія
Гумореска
Скерцо
Тема з варіаціями
Концерт
Етюд
Концерт
Скерцо

При грі на фаготі можна використовувати репертуар для тромбону.

Труба

1. Л. Коган
2. М. Раков
3. Ю. Бірюков
4. М. Глінка
5. Е. Гріг
6. К. Дебюссі
7. Л. Коган
8. В. Косенко
9. М. Лисенко
10. Р. Свірський

Концерт
Соната
Романс
Попутна пісня
Пісня Сольвейг
Вальс
Романс
Скерцо
Поєма
Скерцо

Саксофон

1. А. Глазунов
2. О. Флярковський
3. М. Кожлаєв
4. П. Дюбуа
5. М. Раухвергер
6. З. Сіара
7. О. Кремлевський
8. Е. Боцца
9. Ч. Паркер
10. Д. Мійо

Концерт
Концерт
Концерт
Концертна п'єса
Концерт
Соната в стилі джаз
Концертино
Інтермецо та танець
«Не залишай Нью-Йорк»
Скарамуш

Валторна

1. Й. Гайдн
2. А. Гедіке
3. В. А. Моцарт
4. Л. Бетховен
5. А. Рубінштейн
6. Б. Анісімов
7. С. Васильєв
8. Б. Лятошинський

Соната
Концерт
Концерт №1, 2, 3, 4
Соната фа-мажор
Соната
Поєма
Мелодія
Мелодія

9. Е. Макаров
10. Г. Сальников

Романс
Ноктюрн

Тромбон

1. Б. Лятошинський
2. С. Васильєв
3. М. Раков
4. Й. С. Бах
5. Б. Кожевников
6. В. Косенко
7. М. Лисенко
8. М. Давід
9. Е. Рейхе
10. А. Нестеров

Мелодія
Поєма
Арія
Аріозо, Арія
Аріозо
Скерцо
Елегія, Романс
Концертино
Концерт № 1, 2
Концерт

Баритон, тенор

При грі на баритоні, тенорі можна використовувати репертуар для труби, валторни або тромбону.

Туба

1. Г. Генделєв
2. В. Зверєв
3. С. Васильєв
4. І. Новаковський
5. Б. Кожевников

Драматичне скерцо
Концертино
Скерцо
Концертино
Аріозо

При грі на тубі можливо використовувати репертуар для тромбону.

Ударні інструменти

1. М. Будашкін
2. І. Ковач
3. П. Чайковський
4. М. Глінка
- «Руслан та Людмила»
5. С. Прокоф'єв
6. Ж. Рамо
7. Дж. Россіні
8. А. Рубінштейн
9. А. Хачатурян
10. Ф. Шопен

Концерт для домри
Концертино
Неаполітанський танок
Сюїта з опери
Скерцо
Гавот
Неаполітанська тарантела
Вальс-капріс
Танок дівчат з балету «Гаяне»
Вальс № 1, 7, 18

Для диригування

1. В. Моцарт
 2. Е. Гріг
 3. Ж. Бізе
 4. Й. Брамс
 5. А. Дворак
 6. Ш. Гуно
 7. М. Глінка
 8. М. Мусоргський
- Маленька нічна серенада
«Пер Гюнт» (Ранок, Смерть Озе. Танець Анітри. Пісня Сольвейг.)
Увертюра до опери «Кармен», антракти до 2,3,4 дій;
Інтермецо до музики «Арлезіанка»
Угорські танці (№№ 5,6)
Слов'янські танці (№№ 2, 3, 8)
Танці з опери «Фауст»
Танці з опер «Руслан і Людмила», «Життя за царя»
«Світанок на Москва-річці»

9. А. Лядов	Полонез
10. П. Чайковський	Пори року (№№ 2, 3, 4, 6, 9, 10, 12); Вступ до опери «Євген Онегін»; Сюїта з балету «Лускунчик»; Урочистий марш; Ноктюрн; Романс (f-moll)
11. О. Глазунов	Pizzicato і Романеска з балету «Раймонда»
12. С. Рахманінов	Інтродукція до опери «Алеко»
13. А. Хачатурян	Варіації Егіні та Адажіо з балету «Спартак»
14. Д. Верді	Інтродукція до опери «Травіата»
15. Я. Сібеліус	«Сумний вальс»
16. Ф. Шопен	Вальс № 7 (cis-moll)
17. П. Чайковський	Вальси з балетів «Спляча красуня», «Лускунчик», «Лебедине озеро»
18. І. Дунаєвський	Вальс з к/ф «Цирк»

Другий етап «**Основи теорії та історії музичного мистецтва**» передбачає перевірку загальнокультурного та музично-теоретичного рівню підготовки абітурієнтів в межах програм вищих навчальних музичних закладів I-II рівнів акредитації, а саме:

- знання особливостей стилю і творчого доробку композиторів, твори яких виконували абітурієнти;
- вміння проаналізувати основні особливості виконаних творів (емоційно-образний зміст, форму);
- знання концертного репертуару зі своєї спеціальності та його класифікації за жанрами (поліфонічні твори, твори великої форми, обробки народних мелодій);
- знання імен видатних діячів та виконавців на духових та ударних інструментах, лаконічної характеристики їх творчої індивідуальності;
- орієнтації в партитурі музичного твору;
- знання відомих диригентів та оркестрів;
- знання оркестрових інструментів;
- знання основних елементів диригентської техніки;
- знання загальновідомої методичної літератури;
- знання шкіл гри на духових та ударних інструментах, збірок, посібників, монографій тощо;
- знання загальноприйнятої італійської музичної термінології (нюанси, темпи, динаміка, штрихи);
- знання теорії музики та сольфеджіо: вміння визначити на слух, будувати та проспівати від звука (вгору або вниз) мажорні (натуральні, гармонічні, мелодичні), мінорні (натуральні, гармонічні, мелодичні) гами до п'яти знаків; інтервали – хроматичні, діатонічні та характерні (з розв'язанням, визначенням тональностей); акорди – збільшені та зменшені тризвуки з обертанням, септакорди домінантної та субдомінантної груп з обертанням, розв'язанням, визначенням тональностей.

Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів) за кожний етап творчого конкурсу: за перший етап «Виконавська майстерність» – від 100 до 200 балів; за другий етап «Основи теорії та історії музичного мистецтва» – від 100 до 200 балів.

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу хоча б за один етап менше 124 балів, до участі в конкурсі щодо зарахування на денну або заочну форми навчання не допускаються.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеев Б., Мясоедов А. Элементарная теория музыки. – М., 1986.
2. Архімович Л., Каришева Т., Шеффер Т., Шреєр-Ткаченко О. Нариси з історії української музики, в 2-х томах : навч. посіб. – К., 1964.
3. Ауєрбах Ж. Школа для труби і корнета. – М. : Музика, 1964.
4. Вахромеев В. Элементарная теория музыки. – М., 1977.
5. Григор'єв П. Начальная школа игры на тромбоне. – М.: Музгиз, 1962.
6. Гурфинкель В. Школа игры на кларнете. – К. : Мистецтво, 1965.
7. Диков Б. О дыхании при игре на духовых инструментах. – М. : Музгиз, 1957.
8. История зарубежной музыки в пяти выпусках. – Вып. 1. / ред. К. Розеншильд. – М., 1969; Вып. 2. / ред. Б. Левик. – М., 1966; Вып. 3. / ред. В. Конен. – М., 1972; Вып. 4. / ред. М. Друскин. – М., 1967; Вып. 5. / ред. И. Нестьев. – М., 1988.
9. История русской музыки / О. Левашова, Ю. Келдыш, А. Кандинский. – М., 1980.
10. Історія української музики. – В 6 тт. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. ім. М. Т. Рильського; Ред. кол. М. Гордійчук та ін. – К. : Наук. думка, 1989-2004.
11. Канерштейн М. Вопросы дирижирования. – Л., 1973.
12. Колеса М. Основи техніки диригування. – К., 1981.
13. Левин С. Духовые инструменты в истории музыкальной культуры. – Ч.1. – Л., 1967.
14. Назаров Н. Школа игры на гобое. – М. : Музгиз, 1959.
15. Платонов Н. Вопросы методики обучения на духовых инструментах. – М. : Музгиз, 1958.
16. Платонов Н. Школа игры на флейте. – М. : Музгиз, 1958.
17. Ривчук А. Школа игры на саксофоне. – М. : Музыка, 1967.
18. Розанов С. Школа игры на кларнете. – М. : Музгиз, 1951.
19. Свечков Д. Духовой оркестр. – М. : Музыка, 1977.
20. Смаглій Г., Маювик Л. Основи теорії музики: підручник для музичних училищ. – Х., 1988. – 384 с.
21. Способин И. Элементарная теория музыки. – М., 1979.
22. Табаков М. Школа для трубы– М. : ВУВК, 1946.
23. Терехин Р. Школа игры на фаготе. – М. : Музгиз, 1955.
24. Усов А. Вопросы теории и практики игры на валторне.– М. : Музыка, 1965.